

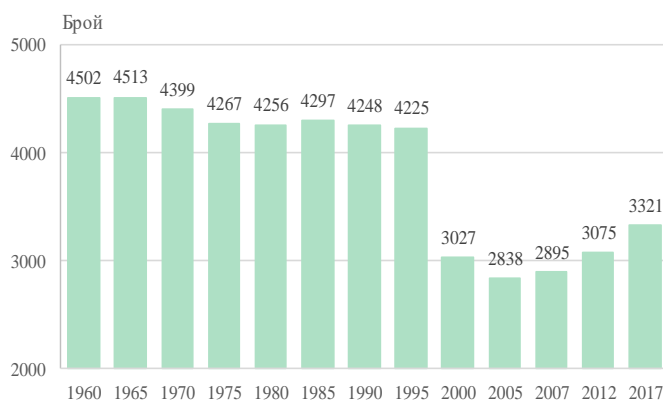

ОСНОВНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗСЛЕДВАНЕТО НА ДЕЙНОСТТА НА ЧИТАЛИЩАТА ПРЕЗ 2017 ГОДИНА

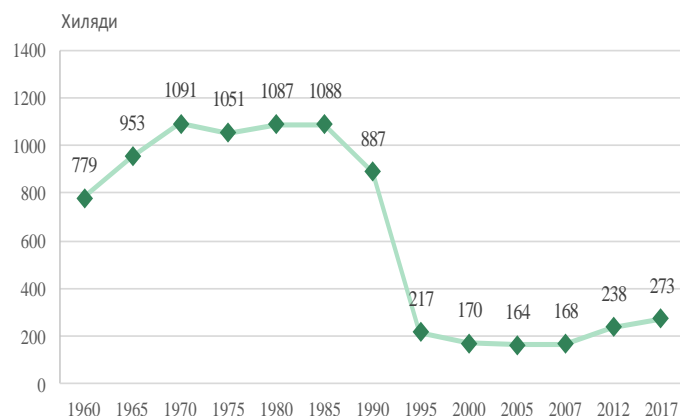
Народните читалища са традиционни самоуправляващи се български културно-просветни сдружения в населените места, които изпълняват и държавни културно-просветни задачи¹. Изследването на читалищната дейност се провежда веднъж на пет години в съответствие с Националната статистическа програма и е изчерпателно, като обхваща всички читалищата на територията на Република България, регистрирани в съответствие със Закона за народните читалища (ЗНЧ).

Към 31.12.2017 г. действащите читалища на територията на Република България са 3 321, от тях 663 (20.0%) са в градовете, а 2 658 (80.0%) в селата. В сравнение с 2012 г. се наблюдава увеличение на броя на читалищата с 246, или 8.0%, съответно със 76 (12.9%) в градовете и със 170 (6.9%) в селата (фиг. 1). Членовете на читалищата са 272 797, като спрямо 2012 г. броят им се увеличава с 34 593, или с 14.5% (фиг. 2).

Фиг. 1. Читалища през периода 1960 - 2017 година

Фиг. 2. Членове на читалищата през периода 1960 - 2017 година

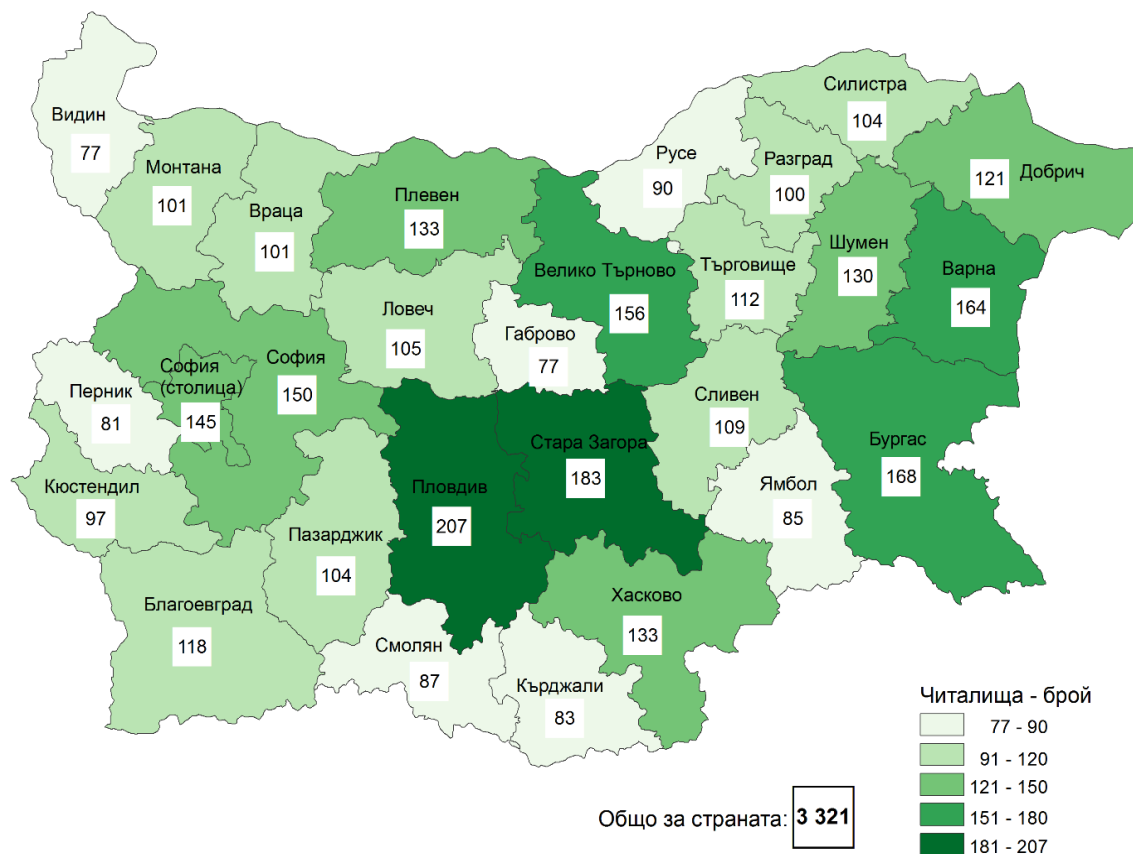

Най-много са действащите читалища в област Пловдив - 207, от които 157 (75.8%) са в селата и 50 (24.2%) - в градовете. Най-малко са читалищата в областите Видин и Габрово - по 77 (фиг. 3).

¹ Чл. 2, ал. 1 от Закона за народните читалища (ЗНЧ), обн. ДВ бр.89 от 22 октомври 1996 година.

Фиг. 3. Брой читалища към 31.12.2017 година

За първи път в настоящото изследване беше събрана информация за компютърната осигуреност, предоставяне на достъп до интернет, наличието на действащи библиотеки, както и зали за представления:

- В 3 045 читалища, или 91.7% от всички читалища, има действащи библиотеки;
- 1 616 читалища (48.7%) предлагат услуги за ползване на компютър с достъп до интернет за потребители;
- 2 544 (76.6%) читалища разполагат със зала за представления, като средно една зала разполага с 220 места за зрители.

Допълнителна информация по области е представена в табл. 1 от Приложението.

В съответствие с целите на читалищната дейност се сформират школи/групи/състави, чрез които се „задоволяват потребностите на гражданите, свързани с развитие и обогатяване на културния

живот, социалната и образователната дейност в населеното място“¹. През 2017 г. в читалищата се развива любителска художествена творческа дейност, както следва:

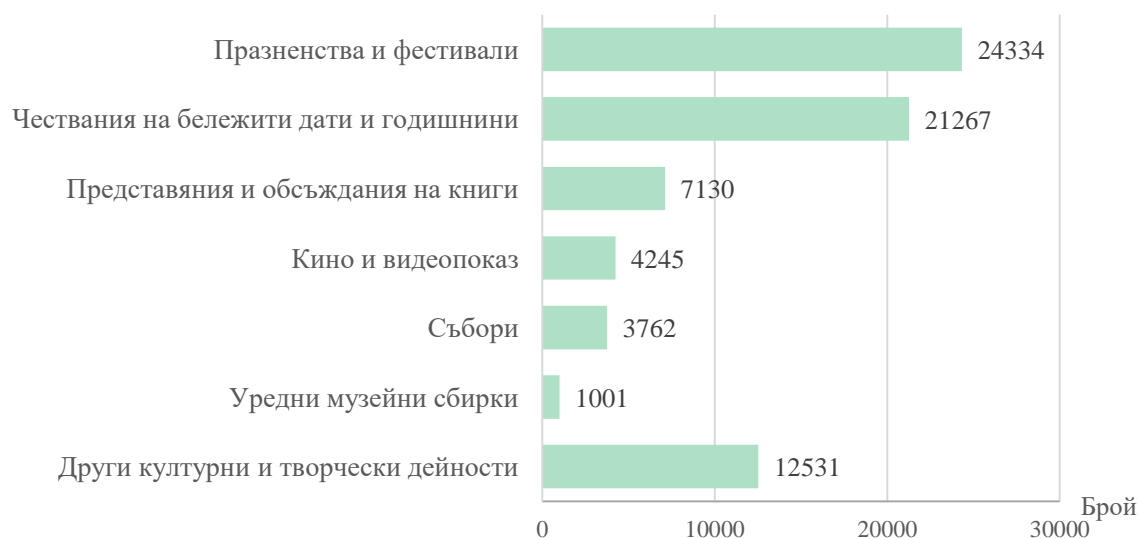
- В категорията „музикално и певческо творчество“ общият брой на групите е 4 607, с 49 796 участници в тях са и 37 188 изяви през годината. Най-голям е броят на съставите по фолклорно пеене - 2 778, с 30 816 участници и 22 411 изяви;

- Танцовите състави са 3 178 с общ брой на участниците 56 640 и 20 807 изяви. В тази категория най-много са съставите по български народни танци - 2 386, с 44 593 участници и 16 129 изяви;

- Общият брой на клубовете и кръжоците е 3 077 с 39 375 участници в тях и 13 985 изяви. Преобладават театралните клубове - 548, следвани от тези по приложни изкуства (454) и изобразително изкуство (404). Допълнителна информация е представена в табл. 2 от Приложението.

За постигане на целите на читалищната дейност², през 2017 г. са организирани общо 37 118 културни и творчески прояви. Най-голям е броят на организираните от читалищата празненства и фестивали - 24 334, следван от честванията на бележити дати и годишнини - 21 267 (фиг. 4).

Фиг. 4. Културни и творчески дейности в читалищата по вид

Данни от предходни изследвания за дейността на читалищната могат да бъдат намерени на сайта на НСИ, раздел „Култура“, категория „Читалища“ (<http://www.nsi.bg/bg/node/3699>), както и в Информационна система „ИНФОСТАТ“ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=213).

¹ Чл. 3, ал. 1, т. 1 от ЗНЧ.

² Чл. 3, ал. 2 от ЗНЧ.

Приложение

Таблица 1

Читалища, осигуряващи компютри с достъп до интернет за ползване от потребители, читалища с функционираща библиотека и читалища със зала за представления по области

Области	Общ брой читалища	Читалища, осигуряващи компютри с достъп до интернет за ползване от потребители		Читалища с функционираща библиотека		Читалища със зала за представления	
		брой	%	брой	%	брой	%
Общо	3321	1616	48.7	3045	91.7	2544	76.6
Благоевград	118	58	49.2	108	91.5	87	73.7
Бургас	168	59	35.1	158	94.0	106	63.1
Варна	164	74	45.1	156	95.1	125	76.2
Велико Търново	156	73	46.8	140	89.7	143	91.7
Видин	77	39	50.6	69	89.6	59	76.6
Враца	101	62	61.4	100	99.0	82	81.2
Габрово	77	40	51.9	63	81.8	56	72.7
Добрич	121	37	30.6	100	82.6	100	82.6
Кърджали	83	33	39.8	76	91.6	58	69.9
Кюстендил	97	51	52.6	79	81.4	49	50.5
Ловеч	105	66	62.9	98	93.3	84	80.0
Монтана	101	47	46.5	96	95.0	84	83.2
Пазарджик	104	60	57.7	99	95.2	85	81.7
Перник	81	31	38.3	58	71.6	50	61.7
Плевен	133	83	62.4	128	96.2	107	80.5
Пловдив	207	86	41.5	202	97.6	153	73.9
Разград	100	53	53.0	95	95.0	83	83.0
Русе	90	55	61.1	89	98.9	72	80.0
Силистра	104	63	60.6	90	86.5	85	81.7
Сливен	109	48	44.0	101	92.7	78	71.6
Смолян	87	54	62.1	77	88.5	72	82.8
София	150	79	52.7	139	92.7	127	84.7
София (столица)	145	70	48.3	126	86.9	87	60.0
Стара Загора	183	74	40.4	168	91.8	138	75.4
Търговище	112	45	40.2	105	93.8	88	78.6
Хасково	133	69	51.9	121	91.0	103	77.4
Шумен	130	68	52.3	125	96.2	110	84.6
Ямбол	85	39	45.9	79	92.9	73	85.9

Таблица 2

Любителско художествено творчество по вид

(Брой)

Вид любителско художествено творчество	Школи, групи, състави		Участници		Изяви	
	общо	в т.ч. в селата	общо	в т.ч. в селата	общо	в т.ч. в селата
Музикално и певческо творчество	4607	2978	49769	30509	37118	21713
Оркестри	263	101	2358	623	3810	1099
Инструментална формация	146	52	973	286	1135	588
Вокално-инструментална формация	247	101	2475	1047	2091	915
Фолклорно пеене	2778	2159	30816	23096	22411	16347
Поп/рок/джаз пеене	159	19	1473	122	1508	91
Групи за стари градски шлагери	442	256	4520	2549	2741	1096
Оперно пеене	14	1	154	10	54	15
Друго музикално и певческо творчество	558	289	7000	2776	3368	1562
Танцово изкуство	3178	1825	56640	25279	20807	10664
Български народни танци	2386	1461	44593	21289	16129	9071
Спортни танци	108	43	1889	462	870	170
Танци на други народи	111	60	1308	643	628	311
Танци на етнически групи	178	127	2083	1353	821	484
Балетни танци	160	17	3285	166	1180	68
Друго танцово изкуство	235	117	3482	1366	1179	560
Клубове, кръжоци	3077	1750	39375	19233	13985	6632
Приложни изкуства	454	277	5659	3367	2197	1270
Изобразително изкуство	404	204	4785	1959	1696	617
Исторически	121	60	2115	701	634	218
Театрални	548	263	6241	2584	2507	1035
Други клубове и кръжоци	1550	946	20575	10622	6951	3492
Спортни школи и групи	231	84	3722	976	836	195
Други школи, състави и групи	898	627	17108	11046	3504	2031